ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук
_____ Яна РАЄВСЬКА
«__» _____ 2024 р.

СХВАЛЕНО на засіданні кафедри психології
Протокол № 1 від 29.08.2024 р.
Завідувач кафедри
_____ Яна РАЄВСЬКА

СИЛАБУС (ПРОГРАМА) ПРАКТИКИ «АСИСТЕНТСЬКА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»

Галузь знань:	**05 Соціальні та поведінкові науки**
Спеціальність:	**053 Психологія**
Рівень вищої освіти:	**третій (освітньо-науковий) рівень**
Освітня кваліфікація:	**доктор філософії з психології**
Освітньо-наукова програма:	**Психологія**

Київ – МАУП – 2024

Загальна інформація про практику

Назва освітнього компонента	Асистентська педагогічна практика
Шифр і назва спеціальності	053 Психологія
Освітньо-наукова програма	Психологія (підготовка докторів філософії)
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Статус освітнього компонента	обов'язковий (ОК12, практична підготовка)
Кількість кредитів і годин	6 кредитів ЄКТС / 180 годин; тривалість – 4 тижні. Денна та заочна форми: 180 год практичної (самостійної) роботи під керівництвом керівника практики, зокрема проведення аудиторних занять зі студентами обсягом не менше 10 академічних годин.
Термін проходження	2 курс, IV семестр
База практики	кафедра психології ННІ психології та соціальних наук ПрАТ «ВНЗ «МАУП»; за погодженням – інші кафедри Академії або заклади вищої освіти, з якими укладено договори про проходження практики
Мова	українська
Вид підсумкового контролю	диференційований залік (захист звіту на підсумковій конференції перед комісією)
Сторінка на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-psihologi/aspirant/pedagogichna-praktika.html

Загальна інформація про керівника практики. Контактна інформація. Комунікація

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Павлюк Марія Михайлівна
Науковий ступінь	Доктор психологічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Професор кафедри психології
Дисципліни, які викладає НПП	Психологічне консультування, Психологічна корекція, Практичні та етичні аспекти психологічного консультування
Напрями наукових досліджень	Автономність соціально дезадаптованих підлітків, метод символдрами у консультуванні та психотерапії, психологія розвитку самостійності майбутнього фахівця, психологія адиктивної поведінки, психосоматика, сімейна системна психотерапія.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців (ORCID, Google Scholar)	https://li-maup.edu.lviv.ua/%20https:/orcid.org/00000002-0822-8128 https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=iIBHx58AAAAJ https://www.scopus.com/authid/detail.uri?autho/
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-psihologi.html

E-mail	psycholprof@gmail.com
Контактний телефон	+380982752978
Телефон кафедри	+380 (44) 494 47 54
Комунікація зі здобувачами (e-mail, месенджери, консультації, очні зустрічі)	+380982752978 (Viber)

Структура практики

Анотація. Асистентська педагогічна практика є обов'язковим освітнім компонентом (ОК12) освітньо-наукової програми «Психологія» підготовки докторів філософії за спеціальністю 053 «Психологія». Вона проводиться в IV семестрі другого року навчання тривалістю 4 тижні (6 кредитів ЄКТС) після опанування дисципліни «Методика викладання психології та інноваційні технології навчання у вищій школі» (ОК10) і є практичним модулем атестації освітньої складової ОНП. Об'єктом практики є освітній процес підготовки фахівців першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти; предметом – окрема дисципліна або дисципліни циклу загальної чи професійної підготовки, наближені до напряму дисертаційного дослідження аспіранта. Під час практики аспірант відвідує та аналізує заняття провідних викладачів і наукового керівника, розробляє навчально-методичні матеріали, самостійно проводить лекційні, семінарські та практичні заняття, консультує студентів, перевіряє та оцінює їхні роботи, бере участь у методичній і організаційній роботі кафедри, апробує результати власного дисертаційного дослідження в навчальному процесі та виконує невелике дослідження ефективності застосованої ним технології навчання. Практика реалізує наскрізну для ОНП модель рефлексивної практики на засадах супервізії, інтервізії та менторства: аспірант працює під супервізією керівника практики, бере участь в інтервізійних сесіях аспірантів і веде рефлексивний щоденник. Перед допуском до самостійного проведення занять аспірант проходить симуляційну підготовку (пробне заняття на кафедрі та моделювання консультативної взаємодії зі студентами). Підсумки практики підбиваються відкрито на підсумковій конференції перед комісією.

Мета практики: поглиблення та закріплення знань аспірантів з питань організації і форм здійснення освітнього процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення; формування конструктивних, організаторських, комунікативних і дослідницьких умінь викладача закладу вищої освіти, необхідних для навчальної, методичної, виховної й дослідницької роботи; апробація результатів дисертаційного дослідження в освітньому процесі.

Завдання практики:

- ознайомитися з нормативним і навчально-методичним забезпеченням освітнього процесу на кафедрі (освітні програми, навчальні плани, силабуси, робочі програми, система оцінювання, політика доброчесності);
- відвідати та проаналізувати заняття провідних викладачів кафедри та наукового керівника;
- розробити навчально-методичні матеріали для проведення занять (плани-конспекти, презентації, кейси, завдання для самостійної роботи, контрольні завдання, матеріали для системи дистанційного навчання);
- самостійно провести лекційні, семінарські та практичні заняття з використанням активних та інноваційних методів;
- здійснювати консультування студентів, перевірку та оцінювання їхніх робіт з наданням зворотного зв'язку;
- апробувати результати власного дисертаційного дослідження в освітньому процесі;
- виконати міні-дослідження ефективності застосованої технології навчання (на засадах дослідження викладання та навчання – SoTL);

– брати участь у методичній, організаційній і виховній роботі кафедри, у засіданнях кафедри та науково-методичних семінарах;

– здійснювати рефлексивний аналіз власної викладацької діяльності на засадах супервізії та інтервізії та визначити завдання професійного розвитку.

Пререквізити: «Методика викладання психології та інноваційні технології навчання у вищій школі» (ОК10); «Право інтелектуальної власності та академічна доброчесність у науковій діяльності» (ОК11); обов'язкові дисципліни професійної підготовки ОК4–ОК9; «Іноземна мова за професійним спрямуванням» (ОК1).

Постреквізити: наукова складова ОНП (V–VIII семестри) – впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес, отримання довідок про впровадження; науково-педагогічна діяльність у закладах вищої освіти після здобуття ступеня доктора філософії.

Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність (ІК)	ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним. СК10. Здатність до рефлексивного управління власною науково-дослідною та науково-педагогічною діяльністю на засадах супервізії, інтервізії й менторства, до побудови індивідуальної траєкторії наукового розвитку та інтеграції у національні й міжнародні дослідницькі мережі.
Програмні результати навчання (РН)	РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності. РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін. РН13. Здійснювати рефлексивний аналіз власної дослідницької та науково-педагогічної практики із застосуванням супервізійних, інтервізійних і менторських моделей, планувати та коригувати індивідуальну траєкторію наукового і професійного розвитку, презентувати результати в межах національних та міжнародних наукових мереж.

Зміст практики

Етап	Зміст роботи	Год. (денна)	Год. (заочна)	Звітна документація
1	Підготовчий етап (1-й тиждень): участь у настановчій конференції; інструктаж з охорони праці та безпеки (зокрема дій під час повітряної тривоги); складання та погодження індивідуального плану практики; ознайомлення з ОП, навчальними планами, силабусами, розкладом і нормативними документами Академії.	12	12	Індивідуальний план практики
2	Спостережний етап (1-й тиждень): відвідування та аналіз не менше чотирьох занять провідних викладачів кафедри та наукового керівника (у тому числі лекції та семінару).	16	16	Протоколи аналізу відвіданих занять
3	Методичний етап (1–2-й тижні): розроблення навчально-методичних матеріалів до занять; симуляційна підготовка (пробне заняття на кафедрі, моделювання консультативної взаємодії); погодження матеріалів із керівником.	50	50	Плани-конспекти, презентації, кейси, контрольні завдання, матеріали для LMS
4	Навчальний етап (2–4-й тижні): самостійне проведення не менше 10 академічних годин аудиторних занять (з них не менше 2 год – лекційні), консультування студентів, перевірка й оцінювання робіт; взаємовідвідування занять аспірантів.	40	40	Протоколи відвідування занять аспіранта керівником; журнал проведених занять
5	Дослідницький етап (2–4-й тижні): апробація результатів дисертаційного дослідження в навчальному процесі; міні-дослідження ефективності застосованої технології навчання (збір і аналіз зворотного зв'язку студентів).	20	20	Звіт про міні-дослідження; матеріали апробації
6	Організаційно-виховний етап (упродовж практики): участь у засіданні кафедри, науково-методичному семінарі, заходах для студентів; інтервізійні сесії аспірантів-практикантів.	14	14	Записи в щоденнику; протокол інтервізії

Етап	Зміст роботи	Год. (денна)	Год. (заочна)	Звітна документація
7	Звітний етап (4-й тиждень): оформлення щоденника практики, рефлексивного звіту та портфоліо; підготовка презентації; захист на підсумковій конференції.	28	28	Щоденник, звіт, відгук керівника, презентація
Разом		**180**	**180**	

Для здобувачів заочної форми, які працюють викладачами закладів вищої освіти, практика за погодженням з кафедрою може проходити за місцем роботи з дотриманням вимог цієї програми (обсяг, види робіт, документація, захист). Аудиторні заняття можуть проводитися в очному, змішаному або дистанційному форматі відповідно до організації освітнього процесу в Академії.

Форма підсумкового контролю – диференційований залік.

Методи навчання: навчання через практичну діяльність під супервізією; спостереження та аналіз занять; методичне проєктування; мікровикладання та симуляційна підготовка; взаємовідвідування; інтервізія; рефлексивний щоденник; дослідження власної викладацької практики (SoTL); індивідуальні консультації з керівником практики та науковим керівником.

Методи оцінювання: спостереження та оцінювання проведених занять за протоколом; експертиза навчально-методичних матеріалів; оцінювання протоколів аналізу відвіданих занять; оцінювання звіту про міні-дослідження; оцінювання участі в симуляціях та інтервізії; захист звіту на підсумковій конференції; відгук керівника практики; зворотний зв'язок студентів (як додаткове джерело інформації).

Технічне обладнання та / або програмне забезпечення

Для проходження практики використовуються: навчальні аудиторії кафедри з мультимедійним обладнанням; доступ до мережі Інтернет; офіційний сайт МАУП (http://maup.com.ua) і система дистанційного навчання Академії; онлайн-платформи для відеокомунікації; інтерактивні інструменти (онлайн-опитування, дошки для спільної роботи, сервіси створення тестів); засоби відеозапису (для пробного заняття та самоаналізу – за згодою учасників); наукова бібліотека Академії; навчально-методичні комплекси дисциплін кафедри.

Організація практики та обов'язки учасників

Обов'язки аспіранта: своєчасно прибути на базу практики та взяти участь у настановчій конференції; виконувати індивідуальний план практики в повному обсязі; дотримуватися правил внутрішнього розпорядку, охорони праці, академічної доброчесності та педагогічної етики; погоджувати з керівником навчально-методичні матеріали до проведення занять; вести щоденник практики; своєчасно подати звітну документацію та захистити звіт.

Обов'язки керівника практики від кафедри: провести настановчу конференцію та інструктаж; погодити індивідуальний план практики; визначити дисципліни та групи для проведення занять; консультувати аспіранта та погоджувати навчально-методичні матеріали; відвідати не менше двох занять аспіранта та надати письмовий зворотний зв'язок; організувати симуляційну підготовку та інтервізійні сесії; підготувати відгук; взяти участь у роботі комісії з захисту звітів.

Роль наукового керівника: консультує щодо змісту занять, пов'язаних із тематикою дисертації, та щодо апробації результатів дослідження в навчальному процесі; за можливості надає аспіранту можливість відвідати й проаналізувати власні заняття.

Система оцінювання та вимоги

Оцінювання результатів практики здійснюється за 100-бальною шкалою з переведенням у шкалу ЄКТС і національну шкалу. Підсумкова оцінка складається з балів за всі види роботи під час практики та за захист звіту на підсумковій конференції. Оцінку виставляє комісія з урахуванням відгуку керівника практики.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі

Вид роботи	Макс. бали
Проведення навчальних занять (за протоколами відвідування керівником)	35
Навчально-методичні матеріали	20
Відвідування та аналіз занять викладачів і взаємовідвідування	10
Дослідницький компонент (апробація результатів дисертації, міні-дослідження)	10
Участь у симуляційній підготовці, інтервізії, роботі кафедри	10
Звітна документація та захист звіту на підсумковій конференції	15
Разом	**100**

Критерії оцінювання проведених занять (до 35 балів). Науковість і актуальність змісту, відповідність силабусу та результатам навчання (до 8); структура заняття та раціональне використання часу (до 6); застосування активних та інноваційних методів, залучення студентів (до 8); якість пояснення, зворотного зв'язку та комунікації зі студентами (до 7); педагогічна етика, створення безпечного та інклюзивного навчального середовища (до 6).

Критерії оцінювання навчально-методичних матеріалів (до 20 балів). Відповідність результатам навчання та принципу конструктивного узгодження (до 6); методична якість і повнота (до 6); використання сучасних джерел, зокрема результатів власного дослідження (до 4); оформлення, дотримання авторських прав і академічної доброчесності (до 4).

Критерії оцінювання аналізу відвіданих занять (до 10 балів). Повнота протоколів (не менше чотирьох занять викладачів і двох занять колег-аспірантів) (до 4); глибина та обґрунтованість педагогічного аналізу (до 4); конструктивність висновків для власної практики (до 2).

Критерії оцінювання дослідницького компонента (до 10 балів). Обґрунтованість дослідницького питання та дизайну міні-дослідження (до 3); етичність і коректність збору зворотного зв'язку студентів (до 3); якість аналізу та висновків (до 2); апробація положень дисертації в навчальному процесі (до 2).

Критерії оцінювання участі в симуляціях, інтервізії та роботі кафедри (до 10 балів). Якість пробного заняття та готовність до зворотного зв'язку (до 4); участь у симуляції консультативної взаємодії (до 2); активність в інтервізійних сесіях і роботі кафедри (до 4).

Критерії оцінювання звітної документації та захисту (до 15 балів). Повнота та якість оформлення документації (до 5); глибина рефлексивного аналізу власної діяльності та план професійного розвитку (до 5); якість презентації та відповідей на запитання комісії (до 5).

Аспірант, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав незадовільну оцінку, проходить практику повторно в порядку, визначеному нормативними документами Академії.

Зведена шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену)	Для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	дуже добре	зараховано
75–81	C	добре	зараховано
68–74	D	задовільно	зараховано
60–67	E	достатньо	зараховано

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену)	Для заліку
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика практики

Політика щодо академічної доброчесності. Навчально-методичні матеріали, звіт і презентація мають бути оригінальними; використання чужих матеріалів (презентацій, кейсів, тестів, ілюстрацій) допускається лише з дотриманням авторських прав і з посиланням на джерело відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права» та нормативних документів Академії (https://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/akademichna-dobrochesnist.html). Аспірант забезпечує доброчесність в оцінюванні студентів: об'єктивність, прозорість критеріїв і відсутність конфлікту інтересів.

Політика педагогічної етики та безпеки. Аспірант дотримується принципів поваги до студентів, недискримінації, конфіденційності їхніх персональних даних і результатів навчання, травмоінформованого підходу до обговорення чутливих тем. Збір зворотного зв'язку студентів для міні-дослідження здійснюється анонімно, добровільно та за погодженням з керівником практики; результати використовуються лише в узагальненому вигляді. Відеозапис занять можливий лише за згодою всіх учасників. Під час повітряної тривоги діють правила безпеки Академії.

Політика щодо відвідування, дедлайнів і повторного проходження. Проходження практики відповідно до індивідуального плану є обов'язковим. Пропущені з поважних причин заняття та види робіт виконуються в узгоджені з керівником терміни. Звітна документація подається не пізніше ніж за три дні до підсумкової конференції.

Політика щодо оскарження. Аспірант має право на вмотивоване оскарження результатів оцінювання у порядку, визначеному нормативними документами Академії, звернувшись до керівника практики, завідувача кафедри або гаранта освітньо-наукової програми.

Політика використання цифрових інструментів та інструментів штучного інтелекту. Використання генеративного ШІ для підготовки навчально-методичних матеріалів допускається за умови прозорого декларування, ретельної фахової перевірки (фактична правильність, відповідність результатам навчання, відсутність упереджень) і дотримання політики використання ШІ відповідної дисципліни. Заборонено вводити до сервісів ШІ персональні дані студентів і їхні роботи без знеособлення. Оцінювання студентських робіт здійснює аспірант особисто.

Політика сталого розвитку. Практика узгоджується із Цілями сталого розвитку ООН, насамперед із Ціллю 4 «Якісна освіта», Ціллю 5 «Гендерна рівність» і Ціллю 10 «Зменшення нерівності». Заохочуються студентоцентровані, інклюзивні та доступні практики викладання.

Методичне забезпечення практики

Методичне забезпечення практики включає: силабус (програму) практики; методичні рекомендації до проходження практики; форми звітної документації (індивідуальний план, щоденник, протокол аналізу заняття, протокол відвідування заняття аспіранта, звіт, відгук керівника); шаблони плану-конспекту заняття та звіту про міні-дослідження; сценарії симуляційних завдань; навчально-методичні комплекси дисциплін кафедри; перелік питань для захисту звіту (додаток 1).

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Biggs J., Tang C., Kennedy G. Teaching for Quality Learning at University. 5th ed. London : Open University Press, 2022.
2. Fry H., Ketteridge S., Marshall S. (eds.) A Handbook for Teaching and Learning in Higher Education: Enhancing Academic Practice. 5th ed. London : Routledge, 2020.
3. Nilson L. B. Teaching at Its Best: A Research-Based Resource for College Instructors. 4th ed. San Francisco : Jossey-Bass, 2016.
4. Svinicki M., McKeachie W. J. McKeachie's Teaching Tips: Strategies, Research, and Theory for College and University Teachers. 14th ed. Belmont : Wadsworth Cengage Learning, 2014.
5. Brookfield S. D. Becoming a Critically Reflective Teacher. 2nd ed. San Francisco : Jossey-Bass, 2017.
6. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2006.
7. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2011.
8. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261.

Додаткова література

1. Schön D. A. The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action. New York : Basic Books, 1983.
2. Gibbs G. Learning by Doing: A Guide to Teaching and Learning Methods. Oxford : Further Education Unit, 1988.
3. Kolb D. A. Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development. 2nd ed. Upper Saddle River : Pearson Education, 2015.
4. Ambrose S. A., Bridges M. W., DiPietro M., Lovett M. C., Norman M. K. How Learning Works: Seven Research-Based Principles for Smart Teaching. San Francisco : Jossey-Bass, 2010.
5. Carello J., Butler L. D. Practicing what we teach: Trauma-informed educational practice. Journal of Teaching in Social Work. 2015. Vol. 35, No. 3. P. 262–278.
6. Advance HE. Professional Standards Framework for Teaching and Supporting Learning in Higher Education (PSF 2023). York : Advance HE, 2023.
7. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII.
8. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : затв. наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт МАУП: URL: http://maup.com.ua
2. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: https://naqa.gov.ua
3. Society for the Teaching of Psychology. URL: https://teachpsych.org
4. Advance HE. URL: https://www.advance-he.ac.uk
5. American Psychological Association – Education. URL: https://www.apa.org/ed
6. Moodle. URL: https://moodle.org

Додаток 1

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук
Кафедра психології

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИКИ «АСИСТЕНТСЬКА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти. Спеціальність 053 Психологія. ОНП «Психологія». Обов'язковий освітній компонент (ОК12), 6 кредитів ЄКТС / 180 год, 4 тижні, IV семестр, підсумковий контроль – диференційований залік.

1. Методичні рекомендації до проходження практики

Практика організовується як послідовний цикл «спостереження – проєктування – пробна дія – самостійна дія – рефлексія». Аспірант спершу вивчає досвід провідних викладачів, потім проєктує власні заняття, відпрацьовує їх у безпечному симуляційному форматі, проводить зі студентами під супервізією та аналізує результати, зокрема на підставі зворотного зв'язку студентів і колег.

Орієнтовний календарний план практики:

Тиждень	Основні види роботи
1-й	Настановча конференція та інструктаж; індивідуальний план; ознайомлення з ОП, силабусами, розкладом; відвідування й аналіз занять викладачів (не менше двох); вибір теми міні-дослідження; початок розроблення навчально-методичних матеріалів.
2-й	Відвідування й аналіз занять (не менше двох); завершення та погодження матеріалів; симуляційна підготовка (пробне заняття, моделювання консультації); перша інтервізійна сесія; проведення перших занять.
3-й	Проведення занять і консультацій; відвідування занять аспіранта керівником; взаємовідвідування; збір зворотного зв'язку студентів; участь у засіданні кафедри або науково-методичному семінарі; друга інтервізійна сесія.
4-й	Завершення проведення занять; перевірка й оцінювання студентських робіт; аналіз даних міні-дослідження; оформлення щоденника, звіту та портфоліо; підсумкова конференція та захист звіту.

Вимоги до проведення занять. Аспірант проводить не менше 10 академічних годин аудиторних занять, з них не менше 2 год – лекційних, решта – семінарські або практичні заняття. Теми занять визначаються керівником практики з урахуванням напряму дисертаційного дослідження. План-конспект кожного заняття погоджується з керівником не пізніше ніж за два робочі дні до його проведення. Керівник відвідує не менше двох занять аспіранта й оформлює протокол відвідування.

Вимоги до навчально-методичних матеріалів. До кожного проведеного заняття готуються: план-конспект із зазначенням результатів навчання, методів і часу; презентація або інші наочні матеріали; завдання для активної роботи студентів (кейси, дискусійні питання, симуляції); завдання для самостійної роботи; засоби контролю (тести, рубрика). Матеріали для змішаного або дистанційного формату розміщуються в системі дистанційного навчання Академії.

Рекомендована схема аналізу відвіданого заняття:

1. Загальні відомості: дисципліна, тема, група, форма заняття, викладач.
2. Результати навчання заняття та їх відповідність силабусу.
3. Структура заняття та розподіл часу.
4. Зміст: науковість, актуальність, зв'язок з практикою та дослідженнями.
5. Методи та прийоми: активізація студентів, використання цифрових інструментів.

6. Комунікація та психологічний клімат; зворотний зв'язок студентам.
7. Контроль і оцінювання під час заняття.
8. Сильні сторони, рекомендації та висновки для власної практики.

2. Симуляційні завдання

Симуляційна підготовка проводиться на 2-му тижні практики перед допуском до самостійного проведення занять зі студентами. Вона дає змогу відпрацювати ключові дії викладача в безпечних умовах і отримати зворотний зв'язок від керівника та колег. Участь у симуляціях є обов'язковою умовою допуску до самостійного проведення занять.

Симуляція 1. «Пробне заняття на кафедрі (допуск до самостійного викладання)»

Мета: перевірити готовність аспіранта до проведення заняття та вдосконалити підготовлені матеріали до зустрічі з реальною аудиторією.

Сценарій: аспірант проводить 15-хвилинний фрагмент заняття, яке він проводитиме під час практики, для «студентської групи» – колег-аспірантів і викладачів кафедри. Частина «студентів» діє за рольовими картками (студент, який не підготувався; студент, що ставить складне запитання; студент, що відволікається на телефон; студент, який підключився онлайн зі слабким зв'язком).

Ролі учасників: аспірант-викладач, «студенти», керівник практики, методист-спостерігач.

Хід симуляції:

1. Коротка презентація плану заняття: результати навчання, методи, оцінювання (2 хв).
2. Проведення фрагмента заняття (15 хв).
3. Самоаналіз аспіранта; зворотний зв'язок «студентів» і спостерігача за протоколом.
4. Рішення керівника: допуск / допуск після доопрацювання матеріалів; визначення двох цілей удосконалення.

Продукт: протокол пробного заняття з рекомендаціями та рішенням про допуск; доопрацьований план-конспект.

Критерії оцінювання: відповідність заняття результатам навчання; структура та ясність; використання активних методів; реагування на поведінку «студентів».

Симуляція 2. «Консультаційна година: академічні звернення студентів»

Мета: відпрацювати професійну, етичну та доброчесну взаємодію зі студентами під час консультацій.

Сценарій: під час консультаційної години до аспіранта-викладача по черзі звертаються «студенти» з типовими запитами: незгода з оцінкою за роботу; прохання продовжити дедлайн через переїзд після обстрілу; запитання, чи можна використовувати ШІ для написання есе; студент, у роботі якого виявлено значні текстові збіги; студент, який ділиться особистими труднощами й просить поради.

Ролі учасників: аспірант-викладач, «студенти» за рольовими картками, спостерігач, керівник практики (консультант).

Хід симуляції:

1. Кожна консультація триває 5–7 хв.
2. Спостерігач фіксує дії за чек-листом: вислуховування, прозорість критеріїв, дотримання політик курсу й Академії, межі ролі викладача, перенаправлення.
3. Керівник практики коментує рішення з огляду на нормативні документи Академії.
4. Узагальнення алгоритмів дій; дебрифінг.

Продукт: алгоритми дій викладача для типових звернень студентів.

Критерії оцінювання: дотримання політик доброчесності та оцінювання; етичність і доброзичливість; усвідомлення меж ролі та коректне перенаправлення.

Інтервізійні сесії. Упродовж практики проводяться не менше двох інтервізійних сесій аспірантів-практикантів (по 1,5–2 год) за участю керівника практики. На сесії кожен аспірант представляє одну ситуацію зі своєї практики (вдалу або складну), група аналізує її за моделлю

рефлексивного циклу Г. Гіббса (опис – почуття – оцінка – аналіз – висновок – план дій) і пропонує альтернативні стратегії. Результати фіксуються в щоденнику практики.

3. Методичні рекомендації до міні-дослідження (дослідницький компонент)

Міні-дослідження виконується на засадах дослідження викладання та навчання (Scholarship of Teaching and Learning) і пов'язує науково-дослідну та педагогічну діяльність аспіранта. Воно може поєднуватися з апробацією результатів дисертації, якщо тема заняття безпосередньо стосується дисертаційного дослідження.

Рекомендована структура звіту про міні-дослідження (3–5 сторінок):

1. Дослідницьке питання (наприклад, чи сприяє застосування кейс-методу розумінню студентами певного поняття; як студенти оцінюють корисність симуляційного завдання).
2. Застосована технологія навчання та її обґрунтування.
3. Метод збору даних: анонімна анкета зворотного зв'язку, «хвилинний есей», короткий тест до та після заняття, аналіз результатів завдань.
4. Учасники та етичні аспекти (добровільність, анонімність, узагальнене використання результатів).
5. Результати та їх інтерпретація з урахуванням обмежень.
6. Висновки для власної викладацької практики.
7. Відомості про апробацію положень дисертаційного дослідження в навчальному процесі (за наявності).

4. Звітна документація та вимоги до звіту

До захисту подаються:

1. Індивідуальний план практики, погоджений з керівником практики та науковим керівником.
2. Щоденник практики.
3. Протоколи аналізу відвіданих занять викладачів (не менше чотирьох) і колег-аспірантів (не менше двох).
4. Плани-конспекти та навчально-методичні матеріали до всіх проведених занять.
5. Протоколи відвідування занять аспіранта керівником практики (не менше двох).
6. Звіт про міні-дослідження.
7. Рефлексивний звіт про проходження практики.
8. Відгук керівника практики з рекомендованою оцінкою.
9. Презентація для захисту на підсумковій конференції (5–7 хв).

Рекомендована структура рефлексивного звіту (8–12 сторінок):

1. Загальні відомості: база практики, керівник, терміни, дисципліни, групи, обсяг проведених занять.
2. Виконання індивідуального плану за етапами практики.
3. Аналіз відвіданих занять: ключові висновки для власної практики.
4. Характеристика проведених занять: результати навчання, методи, технології, використання результатів власного дослідження.
5. Результати міні-дослідження та зворотного зв'язку студентів.
6. Рефлексивний аналіз: сильні сторони, труднощі, їх причини та способи подолання (з використанням моделі рефлексивного циклу).
7. Самооцінювання педагогічної компетентності та план професійного розвитку як викладача.
8. Пропозиції щодо вдосконалення організації практики.

Форма щоденника практики:

Дата	Зміст виконаної роботи	Обсяг, год.	Відмітка керівника

5. Порядок захисту звіту та питання для обговорення на підсумковій конференції

Захист звіту відбувається відкрито на підсумковій конференції перед комісією, до складу якої входять завідувач кафедри (або його заступник), керівник практики, науково-педагогічні працівники кафедри; за можливості – гарант ОНП. Аспірант представляє презентацію (5–7 хв), відповідає на запитання комісії; комісія виставляє оцінку з урахуванням балів за всі види роботи та відгуку керівника.

Орієнтовні питання для обговорення під час захисту:

1. Які результати навчання ви ставили перед проведеними заняттями і як перевіряли їх досягнення?
2. Які активні та інноваційні методи ви застосували і з якими результатами?
3. Як ви забезпечували узгодженість результатів навчання, методів і оцінювання?
4. Які висновки ви зробили з аналізу занять провідних викладачів?
5. Які труднощі виникли під час проведення занять і як ви їх долали?
6. Як ви враховували психологічні особливості студентів, зокрема досвід життя в умовах війни?
7. Як ви забезпечували академічну доброчесність в оцінюванні студентських робіт?
8. Яку політику використання ШІ ви застосовували і як студенти на неї реагували?
9. Які положення вашого дисертаційного дослідження були апробовані в навчальному процесі?
10. Які результати отримано в міні-дослідженні і які їх обмеження?
11. Що дали вам супервізія керівника та інтервізійні сесії?
12. Які сильні сторони вашої педагогічної діяльності ви визначили?
13. Які компетентності викладача потребують подальшого розвитку і як ви плануєте їх розвивати?
14. Як досвід практики вплинув на ваше бачення поєднання наукової та викладацької діяльності?
15. Які пропозиції щодо вдосконалення організації асистентської практики ви маєте?